

Åsgarns bygdegårdsförening

Verksamhetsberättelse 2014

Åsgarns bygdegårdsförening lämnar här sin verksamhetsberättelse för år 2014. Föreningen samlar cirka 600 personer i och i anslutning till norra Folkärna och södra Garpenberg och verkar som bygdegårdsförening och lokal utvecklingsgrupp, ansluten till både Bygdegårdarnas Riksförbund och Folkrörelserådet Hela Sverige ska leva. Centrum för vår verksamhet är Åsgarns bygdegård.

Åsgarnsdalens utveckling

Under året fortsatte det gemensamma arbetet för Åsgarnsdalens utveckling, inte minst främjat av EU-medel via Leader Nedre Dalälven, NeDa.

Satsningen "Besöksmål Åsgarn, etapp II" med 300 000 kr i bidrag från länsstyrelsen och Leader slutfördes under 2014. Stödberättigade åtgärder var *fortsatt arbete* med Åsgarnssjöns båtplatser och fiske samt hemsida och skyltning, *nya satsningar* på barn- och ungdomsverksamhet, fler kulturevenemang i bygdegården och vattenvårdande åtgärder och därtill *förstudier av möjligheterna* att leda tillbaka Garpenbergsån i ursprunglig fåra, utveckla fisket i samverkan med fiskevårdsföreningen, utveckla badplats, kanalisera skotertrafik, ridning, vandring och skidåkning till trygga leder samt utveckla den gamla båthamnen.

Bland många aktiviteter kan vi nu summera:

Åsgarnsdalen har tagit plats på Internet med en egen webbplats: www.asgarn.se

Hemsidan, som ägs och drivs av bygdegårdsföreningen, ska vara en portal till hela bygden, dess natur- och kulturvärden, föreningslivet, besöksnäringens miljöer och mycket annat.

Skyltar med översiktlig information om Åsgarnsdalens historia, natur, kultur och bygdegård har förberetts och sätts fysiskt på plats i Brattfors, Åsgarn och Lycka när tjälen har gått ur marken.

Tre båt- och fiskeplatser vid Åsgarnssjön – i Västansjö, Bondarvet och Kolarbo – har utvecklats till väl fungerande och attraktiva miljöer som används av både bygdens invånare och tillresande fiskare och friluftsmänniskor. Åsgarn-Björnsjö fiskevårdsförening noterar tydligt ökad efterfrågan på fiskekort, vilket bekräftar värdet av den EU-finansierade satsningen.

Fiskevårdsplan är utarbetad med genomlysning av vattnens status och förutsättningarna för långsiktigt hållbart fiske. Fiskevårdsplanen finns tillgänglig via Åsgarns nya webbplats och, sommaren 2015, i sammanfattad version på skyltar vid båtplatserna och badplats.

Nickarvs-Åbrons badplats, som välkomnar bygdens invånare, har fått promenadvägen från landsvägen restaurerad. Förnyelse av själva badplatsen med bl.a. ny sand är förberedd.

Nysatsning på barn- och kulturaktiviteter i bygden har inletts och som kärna finns några familjer med egna små barn. "Besöksmål Åsgarn" har också medverkat till starten av Fors Filmfestival, som genomförs på skollov och vänder sig till barn och unga i Fors och Åsgarnsdalen. Under 2014 genomfördes filmfestivalen på sportlovet i februari 2014 och flera från bygdegårdsföreningen medverkade i arrangemanget.

Förnyelse av kulturaktiviteterna har skett genom djärva satsningar på inte minst konserter. Under 2014 gästades bygdegården av Indrakvartetten – en internationellt berömd stråkkvartett – som fyllde stora salen med förundrade och lyckliga åhörare. Konserten arrangerades i samverkan med Avesta kammarmusikförening.

För att tryggare och mer skonsamt kanalisera vinterns skotertrafik har nya leder identifierats.

Ny cykelled har iordningställts mellan Åsgarn och Björsjö med nya skyltar vid befintliga by- och skogsvägar och markarbeten i skogen.

En förstudie har genomförts om möjligheterna att anlägga en gång- och cykelväg längs Åsgarnssjön, mellan strandremsan och den odlade jorden. Många både landsbygdsbor och forsbor vandrar, springer, cyklar och rider i den vackra bygden runt sjön. Trafikfaran på den allt mer hårt belastade länsvägen är stor, och en ny led skulle skapa säkerhet och främja att fler ger sig ut i hälsosam motion. Grytnäs Gräv har sponsrat föreningen med förstudien som visar fantastiska möjligheter och samtidigt förstår fordrar markägarnas tillstånd och extern finansiering. Önskan att åter få av vattenström – av mindre format – i Garpenbergsåns ursprungliga fåra från bygdegården till sjön får anstå till dess frågan om gång- och cykelled förs till beslut.

Med landshövding Maria Norrfalk på besök gjordes i juni fördjupande studiebesök i tre miljöer som vi har identifierat som mycket intressanta för "Besöksmål Åsgarn":

- Hässlens naturreservat med, för vår del av Sverige, unikt bestånd av både hassel och fåglar.
- Realsbo hage – också det naturreservat. En gång i tiden fungerade området som hästbytarhage vid långa tunga transporter med forkörning av bl.a. malm och träkol.

- Nickarvets gamla mjölkvarn, ett minne från tidig mekanisering i jordbrukarsamhället, som nu har renoverats och öppnats för offentliga aktiviteter.

Dialogen med landshövdingen gällde skötsel av naturreservaten för att göra dem än mer attraktiva i satsningen på fler besökare till Åsgarnsdalens natur. Besöket i den kulturhistoriskt intressanta kvarnanläggningen bekräftade värdet av dess renovering och därpå följande nya satsningar med stor betydelse för växande besöksnäring i Åsgarnsdalen.

Föreningens styrelse var ledningsgrupp för utvecklingsarbetet och Leif Öster, Dalkarlslyttan, var engagerad som ideell projektledare.

Bygdegårdsföreningens största resurs är förstås alla engagerade medlemmar, som flera också finns med i Föreningen Forsgruppen och i Åsgarnsdalens Landsbygdsfiber.

Månadsluncher

De populära månadsluncherna fortsatte under 2014 med Ann-Marie Perers som programansvarig och med företaget Serej som entreprenör – företaget ägs och drivs av våra medlemmar Annelie Larsson och Larsjohan Lindell. Månadsluncherna har samlat 40-70 deltagare både från Åsgarnsbygden och tillresande, och luncherna uppmärksammas som förebild för värdefull verksamhet bland daglediga.

Sex kulturluncher genomfördes under året med följande program: I januari medverkade NN. I februari arrangerades "Allsång med Kickan Anderses". Marslunchen hade titeln "Minnenas melodier" med medverkan av Bengt Fredriksson, sång, Hans Lundh, dragspel, och Rune Johansson, berättare. I september lämnade inbokad medverkande sent förhinder och allsångsprogram ordnades spontant med Birgitta Lassas-Anderses vid pianot och Anna-Greta Lindman och Birgitta Ågren som sångledare. Oktoberlunchen förgylldes av Ukulelegruppen från Horndal. I november bjöds traditionsenligt en försmak av julen via program med unga sångare från Sjöviks folkhögskola.

Ann-Marie Perers och Gunvor Westlin har tagit emot anmälningar till luncherna. Vid servering och i köksarbete har främst Marianne och Lars Ottosson, Gerd Gustavsson, Gunvor Westlin, Inger Björkman och Ruth Lindgren medverkat.

Kulturprogram

Bygdegården ska vara ett levande kulturhus, och inberäknat månadsluncherna har ett stort antal offentliga kulturprogram genomförts i eller i anslutning till bygdegården. Kulturverksamheten planeras och genomförs i samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan, ofta även

Folkarebygdens teaterförening. Flera förnämliga teater- och musikföreställningar gavs under året i Åsgarn.

Teater

I oktober gästade amatörteaterföreningen Bergslagsteatern från Avesta bygdegården med sin egen, mycket uppskattade, version av "Masjävlar" – välbekant pjäs, också filmatiserad, av Maria Blom. I november gjordes stor satsning på Dalateaterns föreställning "Först föds man ju", en ömsint komedi av Line Knutzon om att hitta kärleken och om längtan efter gemenskap och sympati i en värld av isolation och ensamhet, där sex skådespelare trädde tiljorna och publiken var talrik.

Under hela året har två av bygdegårdsföreningens styrelseledamöter, Ruth Lindgren och Inger Hendel, varit delaktiga i Scenkonst Dalarnas satsning på att utveckla arrangörskapet vid teatergästspel runt om i Dalarna. De har deltagit i utbudsdagar, inbjudits till förhandsvisningar av Dalateaterns kommande repertoar och fördjupat sig i frågor om marknadsföring av kultur. Bygdegårdsföreningens styrelse har också tagit emot besök av Dalateaterns marknads-chef Ann-Katrin Ekström för dialog om samarbete och kommunikation kring gästspelen i Åsgarn.

Musik

Indrakvarettens konsert genomfördes i april inom ramen för "Besöksmål Åsgarn".

Bildkonst

I Kulturens kapell under Åsgarns marknad i augusti medverkade Fredrik Ehrling med egen utställning med måleri och skulpturer. Fredrik, som är från Mörtarbo, har gått två år på konstlinje vid folkhögskolor.

Temakvällar

Trädgårdskonsulent Annika Larsdotter, tidigare boende i Bondarvet, fick bygdegårdssalen att blomma vid välbesökt trädgårdskväll i maj. Levande blommor och vackra bilder tillsammans med hennes livfulla berättelser lockade till egna initiativ i trädgårdar och på balkonger.

I adventstid arrangerade Centerkvinnorna, med inbjudan till alla i bygden, afton med julegröt och gemenskap vid tända ljus.

Män och kvinnor i kulturen

Män i bygden, som fritt kan disponera sin tid, möttes under vår och höst varannan vecka till eget "Gubbkafé" under ledning av Ruben Forsberg. Gubbkafé betyder männens goda samtal i växelverkan med intressanta föredrag och filmvisningar.

"Kafé Färg&Form" genomfördes i bygdegården varannan tisdagskväll. Det är en samlingspunkt för kvinnor i alla åldrar med inbjudan att fritt skapa. 12-15 kvinnor möttes regel-

bundet kring goda samtal och konsthantverk i olika tekniker, bl.a. broderi, traditionell stickning och den japanska virkningen amigurumi. Ann-Marie Perers var primus motor.

Kvinnorna möttes regelbundet även genom Åsgarns kyrkliga arbetskreis som vintertid samlas i vår bygdegård och sommartid i Bygdegården Kolarbo gamla skola.

Kultur i sommartid

Föreningens sommarresa gick 2014 till Lövstabruk i Uppland. Där finns – som i vår bygd – en bygdegårdsförening som genom ideellt arbete påtagligt bidrar till att förnya och utveckla orten som besöksmål. Brukets gamla skolhus är bygdegård och ett nav för verksamheten, som samlar de boende till både gemenskap och planering av aktiviteter som lockar tillresande turister. Bygdegården används för kulturprogram, konstutställningar och second-hand-försäljning, vilket förstärker dess roll i besöksnäringen. I samverkan med Stiftelsen Leufsta, som äger de flesta bruksmiljöerna, är bygdegårdsföreningen i färd med att ställa i ordning en möbelverkstad, knuten till finsnickaren Gottfrid Skytt, som bl.a. samverkade med Carl Malmsten. Den intressanta verkstaden gav ett belysande exempel på hur en bygdegårdsförening i egen regi kan levandegöra och visa historisk miljö.

I juni besökte bygdegårdsföreningen Avesta Art, där konst från vår egen tid visas i det gamla järnverkets dunkla vrår och mäktiga salar. Årets tema var "Processen" med medverkan av konstnärer från olika länder. Konstkvällen med Avesta Art är mycket uppskattad, inte minst av medlemmar som är sommarboende i bygden.

I juli arrangerades vandring på den nya leden runt sjöarna Västanbergs dammsjö och Kärven med start på Dalagård, där även det nya växthuset och prunkande rabatter visades.

Avesta spelmanslag spelade invigningsmusik till Åsgarns Marknad, och på marknadsgatan fanns flera inslag av gediget konsthantverk.

Studiecirklar och annan bildning

Ett antal studiecirklar genomfördes i bygdegården, bl.a. i matlagning under ledning av Gerd Gustavsson. Synskadade slöjdare i Dalarna förlade traditionsenligt både påsk- och julmarknad i Åsgarn. I bygdegårdens fanns även under 2014 boksnurran från huvudbiblioteket i Avesta kommun. Boksnurran är ett minibibliotek, där alla besökare i bygdegården lätt kan låna böcker. Böckerna byts regelbundet och önskemål om titlar kunde lämnas till Ann-Marie Perers.

Ungdomsverksamhet

I januari arrangerades Barnens julfest med dans kring granen och tomtens allra sista besök för säsongen. Idémöte om barn- och ungdomsverksamhet hölls i bygdegården en lördag i februari. Vi Unga-klubben lever vidare om än på sparlåga, och de unga behöver stöd och uppmuntran av

vuxna vänner i bakgrunden. Att barn och tonåringar använder bygdegården och utvecklas i engagemang och ansvarstagande är avgörande för framtiden.

Vår bygdegårdsförening medverkade också vid filmfestival i Fors, som har kommit till stånd med inspiration från tidigare filmfestivaler i Åsgarn. Filmfestivalen arrangerades i samverkan mellan vår bygdegårdsförening, Fors Folkets Hus-förening, Fors Missionskyrka och Svenska kyrkan i Folkärna församling. Se även "Besöksmål Åsgarn".

Fester

Till en förenings gemenskap och glädje hör fest. I påsktid arrangerades pubafton, då trubadur Peter Eriksson svarade för musik med både visor och för dans. På midsommardagen arrangerade bygdegårdsföreningen traditionsenligt midsommarfest på lövad dansbana i Åsgarn. Populära The Heartbreakers spelade dansmusik, varma grillar gav goda förutsättningar för knytkalaset och aftonen samlade som vanligt många deltagare.

Övrig verksamhet

Åsgarns Marknad, föreningens största årligen återkommande evenemang, genomfördes en augustilördag med sedvanliga aktiviteter och stor publik: Bagarstugebak, kaffe- och lunchservering, marknadsgata, loppmarknad och spelmansmusik. Mycket populär och inkomstbringande är tunnbrödsbakningen i bagarstugan. Auktionen, som i sig är en publikmagnet, genomfördes även 2014 av Kjell Svärd från Garpenberg. Åsgarns kapell levde upp som Kulturens kapell.

Bagarstugan har under hela året använts av medlemmar och gästande grupper.

Gymnastik är efterfrågad aktivitet, som 2014 fortsatte under ledning av vår medlem Laila Danielsson, Persbo.

Åsgarnsexpressen på skidor på den gamla banvallen Fors – Åsgarn kunde tyvärr inte genomföras 2014 på grund av snöbrist.

På julafton och nyårsafton inbjöd föreningen alla medlemmar att längs vägarna tända marschaller, som med sina fladdrande lågor ger extra glans åt vår bygd. Gensvaret blev även 2014 mycket stort, och ljusen i Åsgarnsdalen börjar utvecklas till en besöksattraktion i sig.

Byggnaderna

Uthyrning av bygdegården till familjer, föreningar och företag är en huvuduppgift för vår förening. Av stor betydelse är det kontinuerliga samarbetet med Studieförbundet Vuxenskolan som är arrangör av och därmed hyresgäst vid cirklar och kulturprogram. Återkommande är även de

synskadades dalamarknader inför påsk och jul. Flera bröllop hölls i bygdegården, i något fall även med vigsel på dansbanan i Åsgarn. Hyresgäster i bygdegårdens lägenhet är Inger Björkman och Christer Ring, som också bjuder aktivt värdskap i bygdegården.

Under 2014 förbereddes en omfattande renovering av bygdegårdens lilla sal, som på nyåret 2015 blev fräsch och vacker med nyslipat golv, nya tapeter och ny målning.

Åsgarnsbladet

Åsgarnsbladet har utkommit med fyra nummer, vart och ett i en upplaga om cirka 450 ex.

Bygdegårdsrörelsen

Bygdegårdsföreningen har varit företräd vid olika aktiviteter i Dalarnas bygdegårdsdistrikt, bl.a. vid distriktsstämman i Våmhus bygdegård i Mora kommun med två ombud och flera övriga intresserade.

I april var vår bygdegårdsförening värd för studiebesök från Vansjö-Heby bygdegård som ville lära sig mer om hur en förening kan arbeta med såväl att "hålla hus" och driva lokalt utvecklingsarbete.

Styrelsen

Styrelsen har haft följande sammansättning: Ordförande Karin Perers, Mörtarbo, vice ordförande Leif Ekström, Västansjö, kassör Ruth Lindgren, Åsgarn, sekreterare, Gunvor Westlin, Västansvik, övriga ledamöter Håkan Hedblom, Fors, Roland Ek, Kolarbo, Bengt-Olof Danielsson, Persbo, Inger Hendel, Nickarvet, Stig Eriksson, Yttersbenning, och Johan Lindström, Lycka. Från LRF: Majken Carlsson, Kolarbo, från Studieförbundet Vuxenskolan: Ann-Marie Perers, Mörtarbo. Leif Öster har i sin roll som projektledare för Åsgarnsdalens utveckling varit adjungerad till styrelsen.

Revisorer i föreningen var Anette Sivars, Västansjö, och Lars Ottosson, Bondarvet, med Ove Thomsson, Överbo och Avesta, som ersättare. Som valberedning har Christina Eklund, Hälla, och Roland Bojfelt, Bondarvet, verkat. Lotteriansvarig i föreningen var Inger Hendel, Nickarvet.

I Folkare Landsbygdsforum, som är Avestas kommunbygderåd, har Gunvor Westlin företrätt Åsgarnsbygden.

Tack

Styrelsen framför sitt varma tack till alla medlemmar, alla samverkande organisationer och alla andra som medverkar till att göra bygdegården till levande centrum i Åsgarnsdalen. Utan er delaktighet och ert engagemang vore framgångsrik verksamhet inte möjlig!

Tack till Leader Nedre Dalälven, Länsstyrelsen Dalarna, Avesta kommun, Avesta Naturvårdsstiftelse, Studieförbundet Vuxenskolan, Stora Enso Fors och lokala föreningar i Folkarebygden för gott samarbete. Välkomna alla barn och unga!

Åsgarn, Fors, 22 mars 2015

Styrelsen

Karin Perers / ordförande